

Nr 244.

Uppläst och godkänd i Första kammaren den 28 maj 1912.

» » » i Andra kammaren den 28 maj 1912.

*Riksdagens skrifvelse till Konungen, angående undanröjande af
i gällande författningar förefintliga hinder för produ-
center af lifsförnödenheter, jordbruks- och ladugårds-
produkter att i huru små partier som helst direkt till
konsumenterna försälja sina alster.*

(Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 14.)

(Andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 7.)

Till Konungen.

Inom Riksdagen har gjorts framställning om vidtagande af erforderliga åtgärder för sådana ändringar i nu gällande stadganden och bestämmelser, att hinder icke måtte möta för producenter af lifsförnödenheter, jordbruks- och ladugårdsprodukter att direkt till konsumenterna försälja sina alster i huru små partier som helst.

Till stöd för denna framställning hafva motionärerna anført, att ehuru 11 § i gällande förordning angående utvidgad näringsfrihet medgafve enhver, vare sig i stad eller på landet, att utan anmälan eller tillstånd till salu kringföra lifsförnödenheter, jordbruks- och ladugårdsprodukter samt alster af inhemsk husslöjd, det dock inträffat, att

inskränkning i denna frihet skett, i hvilket afseende i motionen anförts exempel från Göteborg, där särskildt stadgande tillkommit, hvarigenom i afseende å försäljningen af kött och fläsk den omkring staden boende befolkningen beröfvats sin forna rätt att å stadens torg och öppna platser till salu kringföra sådant i huru små partier som helst. Genom ett stadgande af nu angifna innebörd uppkomme emellertid lätt olägenheter dels för producenterna dels ock för konsumenterna genom den fördyrning af den salubjudna varan, som kunde förorsakas af svårigheten för dessa sistnämnda att, utan anlitande af mellanhänder, inköpa den kvantitet, de önskade bekomma.

Enligt hvad Riksdagen inhämtat åsyftas med det af motionären åberopade stadgande för staden Göteborg en bestämmelse i den af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande därstädes den 9 november 1908 utfärdade matvarustadga för sagda stad.

Äfven i matvarustadgan för Hälsingborg, fastställd den 25 mars 1907, finnes en motsvarande bestämmelse och jämväl beträffande andra af rikets städer torde stadganden förekomma, hvilka inskränka rätten att å öppen saluplats försälja kött.

Omförmälda inskränkningar i fråga om rätten att sälja kött i mindre partier sammanhänga med införande af ett ordnad saluhallsväsen. Ur hygienisk synpunkt har det nämligen ansetts olämpligt, att särskildt färskt kött försäljes under bar himmel å städernas salutorg och därför ha täckta saluhallar börjat uppföras. För att få köthandeln förlagd inom dessa, hafva föreskrifter meddelats därom, att styckadt kött ej får å öppet torg försäljas. För att icke göra större inskränkningar i producenternas rätt till försäljning än nödigt är samt på samma gång betrygga tillförseln af färskt kött, har det emellertid i omförmälda fall medgifvits producenterna rätt att å salutorgen tillhandahålla hela, halfva och fjärdedels kroppar.

Ostridigt torde vara att föreskrifter af ofvan angifna innebörd kunna i vissa fall något höja priset för konsumenterna, ehuru detta visst icke alltid är fallet.

Flera skäl synas Riksdagen tala för vidtagande af åtgärder uti den i motionen ifrågasatta riktning. Särskildt har Riksdagen härvid haft i tanke behöfligheten att så långt som möjligt inskränka det i allt större utsträckning förekommande mellanhandssystemet, som otvifvelaktigt i hög grad bidrager att väsentligt fördyra lifsmedlen ej minst för de ekonomiskt mindre väl situerade konsumenterna. Å andra sidan har det för Riksdagen stått klart, att de hygieniska krafven ej få eftersättas, utan måste i möjligaste mån tillgodoses.

Såsom ett led i sträfvandena att dels på lämpligt sätt ordna lifsmedelsförsäljningen, dels fylla de sanitära behofven, äro de i några orter i vårt land uppförda saluhallarna att betrakta. Och då betydelsen åtminstone för de större städerna af ett ordnad saluhallsväsende är stor, synes det ej önskvärdt, att åtgärder vidtagas, som kunna hindrande ingripa i städernas rätt att efter behof ordna dessa angelägenheter, äfven om ett eller annat tidigare tillgodosedt intresse tilläfventyrs därigenom skulle komma att lida något intrång.

Synnerligen önskligt vore det emellertid helt visst, om sådana anstalter kunde träffas, som åtminstone i någon mån tillfredsställde både producenters och konsumenters berättigade kraf.

Ehuru Riksdagen icke är i tillfälle framställa några bestämda förslag till frågans lösning, anser sig Riksdagen dock böra omnämna ett par synpunkter härutinnan, som under ärendets behandling inom Riksdagen gjort sig gällande. I sådant hänseende har framhållits möjligheten af att inom saluhallarna en särskild, enklare utrustad afdelning reserverades för mer tillfälliga försäljare af lifsförnödenheter, särskildt kött. Genom erläggande af en måttlig afgift, beräknad exempelvis för dag, skulle en landtman där kunna erhålla plats samt sättas i tillfälle att afyttra sina produkter på det sätt och i de kvantiteter, han önskade.

Därest en sådan anordning ej skulle anses utförbar, har inom Riksdagen såsom en annan möjlighet i förevarande hänseende framhållits, att särskilda saluhallar uppfördes för landtmän och dylika försäljare. Då de personer, för hvilka dessa saluhallar voro afsedda, skulle komma att taga desamma i anspråk vanligen blott för några timmar i sänder, behöfde tydligen för dem beräknas väsentligt mindre utrymme än för de nuvarande hallarnes hyresgäster, hvarjämte åtskilliga mer eller mindre dyrbara anordningar gjordes öfverflödiga. Härigenom kunde anspråken på hallarnas yttre och inre utrustning väsentligt nedsättas och anläggningskostnaderna hållas inom måttligare gränser.

Med båda de nu föreslagna anordningarna skulle man dock kunna vinna direkt förbindelse mellan producent och konsument, samtidigt som rimliga hygieniska kraf tillgodosåges.

Riksdagen har dock ingalunda förbisett de stora svårigheter, som ligga i vägen för ett ordnande af denna angelägenhet på ett för båda parterna tillfredsställande sätt. På hvilken väg frågan än må lösas, torde emellertid vissa förändringar i hithörande författningar erfordras. Då härför tydligen krävas åtgärder från Eders Kungl. Maj:ts sida, får Riksdagen, på grund af hvad nu anförts, anhålla, det Eders Kungl. Maj:t

täcktes taga i öfvervägande huruvida och i hvad mån sådana ändringar i nu gällande stadganden och bestämmelser kunna vidtagas, att hinder icke möta för producenter af lifsförnödenheter, jordbruks- och ladugårdsprodukter, att direkt till konsumenterna försälja sina alster i huru små partier som helst.

Stockholm den 28 maj 1912.

Med undersätlig vördnad.
